

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ
Αριθ. Έρωτ. Σερ 534/1970

Α.
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

20-1-70/6-2-70

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- β'. 1) Οί κάτοικοι ασχολούνται μόνον εις τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εις τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εις ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; *..P. γεωργοὶ καὶ κτηνοτρόφοι. Ἔτι βούν. ἐχέουσιν. ....*
- 2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εις τὴν γεωργίαν ; *..... καὶ* .....
- γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι ἐργάζοντο εις αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ; ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὀλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; *Ἐργάζονται οἱ κἄτοι καὶ Νεοχωρίων. Τὰ ἑνοικίοντες καὶ ἐπλήρων. Τὸ 2/3 τῶν ἐνοικιούτων. εἰς τὸ ἐνοικίοντες. τὰ 1/3 τῶν ἐνοικιούτων.*
- 2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.). *Σέμπροι, Βοσκοὶ καὶ γεωργοί. ....*
- 3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εις χρήμα) ; *εἰς εἶδος*
- 4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τραγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποῖαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομισθίαν εις χρήμα ἢ εις εἶδος ; *Οἱ οἱ ἡμποροῦντες ἐπλήρων καὶ ἐργάζονται ἄνδρες καὶ γυναῖκες. Ἀμοιβή καὶ εἰς εἶδος καὶ εἰς χρήμα.*
- 5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρεταί) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; *..... ὅχι* .....
- 6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; *..... ὅχι* .....
- β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται ..... ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πραγματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; *.....* .....

- δ'. 1) Πῶς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλαμίας μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; ....

*Με κόπρον ζωϊκὴν... Ἀπὸ τὰ τὰ κτήματα
τοῦ... ἔβλεπον... τὴν μὲν... τροχιά... θεῖον,
τὴν... ἄλλην... τὰ... ἔβλεπον... κοίταξις -
κ.κ.*

- 2) Πότε ἐγένετο τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; .... *Τ.ο. 1945* .....

- ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; ... *Τ.ο. 1945* .....

ἤδη... 1945... Αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ ἤδη... 1955

- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).

Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος;

Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγένετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; *Μονόφτερο. Τὸ δίφτερο ἀπὸ τοῦ 1960.*

*Τὸ μονόφτερο ἐχρησιμοποιεῖτο εἰς τὰ γ.θ.ω.μα.τὰ
τὸ δίφτερο εἰς παραχρῆς. ἡ προμήθεια αὐτῶν
ἐκτελεστον ἐν τῇ κοινότητι.*

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτρον μετὰ τὰς ἀντιστοιχίους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου. *Σ.ο. 20. ὁρίσθαι ἐπι-
τιμώμενον.*

1..... 4..... 7..... 10.....

2..... 5..... 8.....

3..... 6..... 9.....

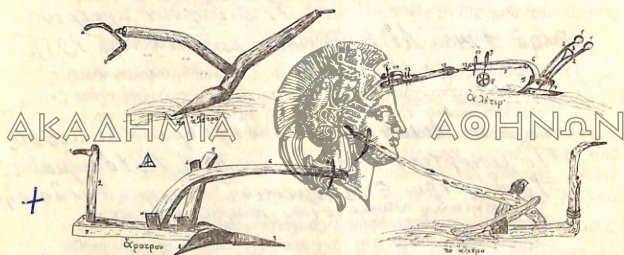

- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει); ... *ἔκ.ν. ἐχρησιμοποιεῖται*

- 3) Μηχανὴ θερισμοῦ ..... *ἔκ.ν. ἐχρησιμοποιεῖται 1945-1955*

- 4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν). *δέν. χρητέμο. 7*
 5) Μηχανή άλωνισμού. *Αγ. Παύ. 1950. 711270*
 στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ
 παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον. *Κατεσκευάζειτο. ἀγ. δ. .*
Τοῦς... γεωργούς. καὶ... ε. β. ὑφ. α. 711270
β. δ. δ. α. ....

- 2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἁρότρου εἰς τὸν τόπον
 σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
 εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκο-
 νιζόμενα ἐνταῦθα ;

- 3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶ-
 ται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς
 ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφορῶν μερῶν καὶ τῶν
 ἔξαρτημάτων αὐτοῦ.

Ἰχνογραφῆται ἐν τῷ χειρόγραφῳ
βιβλίῳ.

1.	6.	11. ....
2.	7.	12. ....
3.	8.	13. ....
4.	9.	14. ....
5.	10.	15. ....

(1) Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

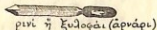
4) **Τὸ ὕνι.** Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφῶν; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφῆσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐὰν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρῆσιν ἐκάστου.

ΕΡΕΘΙΣΜΟΣ

Παράρτημα 4.1 Πέδον

Ἡ το. κατασκευασμένη ἐκ ξύλου...

ἡ κεφαλὴ, καὶ ὁ δόξος, διὰ τὸ ποιεῖν, ἐν τοῦτο·
τὸ μυστήριον (καθ' ὅσον ἰδὲν ἔστιν, καὶ οὐκ ἀποκρυφτόν).

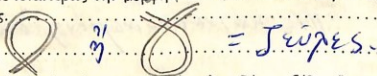
- 8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. *Βόες, ἀπὸ τοῦ 1925. χρησιμοποιοῦνται καὶ μὲν γαίδια.*
- β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ; *ὅταν εἴκει βόδια. 2, ὅταν εἴναι μὲν γαίδια καὶ ἓν.*
- 9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἤτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ; *ἀναγκαῖος εἶναι.*

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεῦλες, πιζεύλια κλπ.).

- 10) Σχεδιάσατε ἰδιαιτέρως τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας.

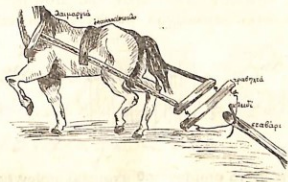
- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν).

- 12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου ; *ἀπὸ τοῦ 1950*

Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ;

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν,
την ὁποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ τὰ προσδεθῆναι
εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.....

... Περιγράφεται εἰς τὰ Χειρὰ γραφο
βιβλίο

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σημερινόν); 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος· 2) γυναῖκα· 3) ὑπηρετὴς. Σημειώσατε ποῖα ἡ συνθήκη εἰς τὸν τόπον σας .....

...Andres J. Lopez Torres.

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἡ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) .....

..... περιγράφει... ἐν... τῷ... καρτέριον

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....

Β. 7. επ. ε. 67. 12

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργανο· μὲ σχοινί, τοῦ ὁποῖου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζώων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδίασμα ἢ φωτογραφία).

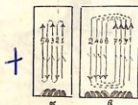
αὐτοὶ ἔχουσιν τὸν ὅλον κόσμον ἔχουσιν
ἐκείνη· οὐδὲν ἔχει κέραια· τὴν βουδιστὴν·...

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγένετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλάκας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α) ;

..... *κατ' εὐθείαν. ὁργωμὴν* .....

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

Σημειώσατε με τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν ᾗ χρῆσαι εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγένετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορὰς ἢ σπορίδας, ντάμιες, σισσιές, μεσδράδες κ.λ.π.) ;

..... *εἰς ὁρίστους ἢ ὁρίστους ἔχωρις...
τοῦτο με' αὐλάκια* .....

Πῶς ἔχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά) ; με αὐλακιάν ;

..... *με' αὐλάκια* .....

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῆται ἄροτρον ;

- 7) Ποιοὶ τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν ᾗ χρῆσαι παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων με τὸ ὑνί : καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ. ..

..... *ὁ... εἰς τὰς...
αὐλάκων με' τὸ ὑνί... παλαιότερον καὶ
σήμερον... ὁ... ὁ... ὁ...* .....

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. .... *εἰς ὀργὰς* .....

γ) Ἀροτρίσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς :

- 1) Διὰ τὴν σποράν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. ....

*δύο ὀργώματα. Τὸ δεύτερον γέ-
νηται διβόλισμα (ἐπὶ ἀνέμῳ &
χασμάτῳ)* .....

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἄνωτέρω)

ὁμοίως, ὡς ἄνωτέρω.

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρανάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν αὐτῶν ἢ ἄλλο δημητριακόν... ..

ὡς ἐξ. 2. ἔτη.

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιεργείας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; .... *2. ὀργώματα* .....

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται : α) κατὰ τὴν σποράν. π.χ. τὸ *δισάκι* εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ; .....

*Στὴν σποράν χρησιμοποιεῖται τὸ
ἀμμογιάνι.* .....

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα) : 1) καθαρίζονται : τὸ ποδᾶρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὕνι κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἐλλειψοειδῇ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ; .....

... *Μὲ ξυβήρα.* .....

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); ... *Παραϊώτερα μὲ ξυβήρην. ἢ...*

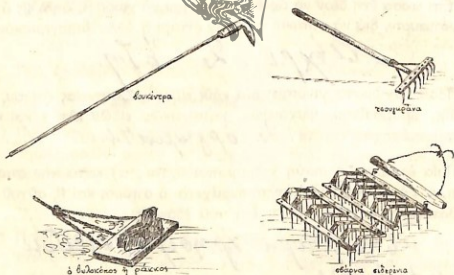
σβάρνισμα. ἢ μὲ σιδηρὸν ἔν. ἢ... .....

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπὶ κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

... *Μὲ ξυβήρην ἢ μὲ σκαλίδον.* .....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν) .....

... ὁ κεραμὴς περὶ τῆς Πλάκας.

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγὰν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὥς καὶ αἱ ἐργασίαι ποὺ ἐκτελοῦν

Ἐργάτες, καὶ οἱ οἰκέται τοῦ... ξέπεριπλω
αποβώσκεις... γίνεται... δουλειά...

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγίνετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἴδους.

Στὰ "χορὲς" καὶ παλαιότερα... ἔσπει
ροῦτο καὶ... ἐσπείρει...

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ά. ... διὰ... ρόβη καὶ

σανόν... οἱ... φραγιές... διὰ τριφύλλι... καὶ τὰ
λαϊώματα...

- 9) Πῶς ἐγίνετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων ἑσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραγιές) καὶ ἄλλως.

Ἐφ. ν. σ. ἐκείνη... πρὸ τοῦ 1920...

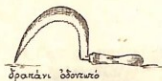
Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἐργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) ....
... εἰς τὸ δρεπάνι ... ὁδοντωτό ...

Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφορῶν εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.....

... εἰς δρεπάνι ... ὁδοντωτό ...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ..... ΑΘΗΝΩΝ

- 2) Με δρέπανα ἢ με ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). ... *Κόσση*

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὁδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν).....

... ὁμαλή ... καὶ ... ὁδοντωτή ...

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογράφησατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;.....

... Ἡ χειρολαβὴ ἦτο ξύλινη ἐν μέρει ... κυλινδρική ...

5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) ... *ἡ χειρὶς αὐτοῦ ἐκτελεῖ τὰ ἔργα αὐτοῦ* .....

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθιῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) ... *ὁ θεὸς ἐκρίζωσε τὴν ροβίαν, τὴν φάμην, τὸν φάρο, καὶ τὸν γενικῶς τὸν ὄσπριον.* .....

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερὸν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σικάλις κλπ. .... *εἰς ὕψος ὁ σῖτος* .....

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουν) εἰς τὸ χωράφι μαζί μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγαντο (ἢ πῶς λέγονται). ....

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραξίς, πιάσματα, χερίδες, χερόβολα) τῶν σταχύων καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα ; ... *οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα.* .....

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χερίδες) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστά ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχύων εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) .....

τὰ δράγματα τοποθετοῦνται χωριστά μὲ τὰς κεφαλὰς τῶν σταχύων πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν. .....

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ; .....

Ἐπρεπε ν' ἀρχίσῃ... δευτέραν... ἢ...
Τετάρτην... ἢ... Πάραυτον... ..

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. ....

..... δ. χι. ....
.....
.....

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχους ποὺ μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχους πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθην, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι εἶδος...

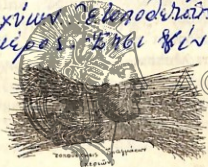
..... δ. εν... αὐτήν... ..
.....
.....
.....

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχῶν.

- 1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἥτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχῶν. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; .....

..... αὐτὴν... πρὸς ξήρανσιν... 2-3 ἡμέ-
ρῶν... ..
.....

- 2) Πῶς ἐγένετο τὸ δερμάτισµα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἔδένοντο· µὲ κοινὰ σχοινία, µὲ σχοινία κατεσκευασµένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάµνους, π.χ. βροῦλλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δερµατιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτοµερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασµάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

[illegible]

3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνουντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνε-
κεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα
δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ; .....

Συλλεγμένων. 90. Εξ. αφομένων μερῶν
αφομένων. 8. Αφρο. και. 76. Αφρο. 117. 117.
Αφρο. 117.

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) 'Από πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον
 σας ; *ἀπὸ τοῦ 1930*

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς... *Η... 6.7.9.10.*
... γίνονται μέλα... 10... 11... 12... 13... 14... 15... 16... 17... 18... 19... 20... 21... 22... 23... 24... 25... 26... 27... 28... 29... 30... 31... 32... 33... 34... 35... 36... 37... 38... 39... 40... 41... 42... 43... 44... 45... 46... 47... 48... 49... 50... 51... 52... 53... 54... 55... 56... 57... 58... 59... 60... 61... 62... 63... 64... 65... 66... 67... 68... 69... 70... 71... 72... 73... 74... 75... 76... 77... 78... 79... 80... 81... 82... 83... 84... 85... 86... 87... 88... 89... 90... 91... 92... 93... 94... 95... 96... 97... 98... 99... 100...

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεω-
 μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
 ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
 ἄροτρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
 φωτογραφίαν... *1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.*

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
 χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον); Ἐάν
 ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
 κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ... *1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.*
- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
 σαν κ.ἄ.). Τὸν... *1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.*
- (Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

- 3) Ζήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
 ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
 κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) . Η... ξήραναι... έγινε το... ως... το
 αχρὸν... ὄρου... παρ' ἐμὲν... το... κέρτον... ὁρί-
 σαι... ἡμέρας...

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορὰ τῶν δεματιῶν πρὸς ἄλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἄλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ. ....

... λευτερίαν το... εἰς τὸ ἄλώνιον...

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἄλωνισμόν δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται : θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνετα ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν ; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως ;

... καλεῖται "α.δ. θεμωνιά"...

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἄλώνι διὰ τὸν ἄλωνισμόν τῶν δημητριακῶν ; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἄλώνι ; ... σ.τ.π. ἤρχε...

... ὁ... χωρισμός... τοῦ... καρποῦ... ἀπὸ... τὰ...
 ἄχυρα... ἐγένετο... εἰς... τὸ... ἄλώνι...

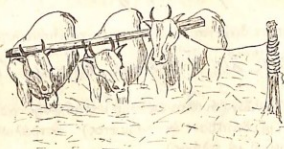
- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἄλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου ; Εἰς ποίαν θέσιν ; ... ἔξω... τοῦ... χωρίου... εἰς... τὸ...
 εἰς... ὁρίαν... νὰ... κτλ... ὁ... κανὼν...

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἶονδήποτε ἄλλον.

Τοσοῦτοῦν ἔω... ὅρ. εἰς... γύρω... ἐν...
... τῶν... ἀνωκόβουσαν...

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοπο-
ήσεως ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερόμενων ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλω-
νίου ξύλινος στῦλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος στήγιερὸς
στρούλουρας, δουκάνη, βουκάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποῦ ἐξαρτῶν-
ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τὰ ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
κῶς, «νὰ ἔρχωνται γύρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

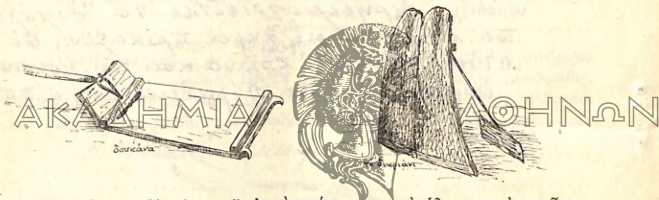
... διὰ... τῆς χρησιμοπο-
... ἡ... ἀνωκόβουσαν...

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
ἀλώνισμοῦ. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινί ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινας τόπους δένεται τὸ σχοινί εἰς θηλιές
αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζώων. Εἰς ἄλλους τόπου
εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλιές περὶ τὸν
λαιμόν ἐκάστου ζώου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
ἀκόμη) ἀλώνισμός κατὰ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα).....

...*Περιγράφεται... ἐν... πρὸ... χειρὸς τοῦ*
βιβλίου........

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἁλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἁλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὺς εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἁλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἁλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἂν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἁλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάννα, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἁλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἁλωνιστικὸν μηχανήμα ; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά, ρεβίθια κ.ἄ.) ἦλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων ; .....

.....*π. χ. δικριάνι. δ. ἐδω*.....

- δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἄλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὴν ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ; .....

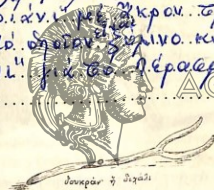
..Απὸ 7ης 40 π. π. πρωινῆς μέχρι 11ης
5ης ἀπογευματινῆς..

- 12) Ποῖα ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τοῖς χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὅποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν); .....

..Χρησιμοποιεῖται τὸ "διχάλι"
τὰ "δικριάνι" με ἄκρον τρίχαιρον, τὰ
"πύλον" τὰ ὁποῖα ἔχουν καὶ κόκκινο
"δερμόνι" γὰρ τὸ ἔρασμα τοῦ αἵματος

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

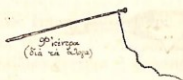
- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἄλωνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκό-
πους στάχους ; .....

- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζώων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῖ φ' κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποῖα ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχε-
διάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπετε κατωτέρω εἰκόνα).....

..Ἦτο χρησιμοποιεῖτο μαστιχιο τὸ
ὁποῖον ἔχουν καὶ "καμπύλικα"

- 15) Πῶς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν .....

....δέν. πη. ἀρχ. ...εἰδική...? οὐνομαεσία.....

- 16) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)

- 17) Ποῖοι ἀλωνίζουν : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς μὲ ἰδικὰ τοῦ ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοί ἀλωνισταί (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τσοπάνηδες, καλούμενοι ἀλωνάραιοι καὶ ἀγωγιάτες), οἱ ὅποιοι εἶχον βέδια ἢ ἀλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν .....

...ὁ εἰδικὸς ὁ γεωργός...

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου μὲ ζῶα καὶ μὲ ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυν· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν μὲ χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

...ὅχι...

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ; .....

...ὅχι...

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου
(π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.).....

κοπανοὶ στραγγαλὴ

ξύλο κοπανιστὸς εἰς τὸ κοπάνισμα
μαζοῦ τῆς τοῦ δημητριακοῦ...

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν ; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά ;
Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
παραγωγῶν ; .....

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου ; Πόσαι
στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν ;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας) .....

- Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναί, ποῖα ;
Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; .....

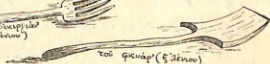
- Πότε τὸ πρῶτον ἔγινε χρήσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) .....

Ἡ πρώτη ἀλ. τοῦ Α. γυναικ. ....

β'. Λίχνισμα

- Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα ; πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ. ....

Σωρεύεται μετὰ τὸ ηλύνειν, ἢ ἀφαιρῶν ἐπὶ τὸν ἐλύνον. Ἐργίας. λικνίζονται μετὰ τὸ "δικριάνει" καὶ ἀφαιρῶν διὰ τὴν ἀφαιρῶν τὸ ἀχυρὸν. ἔν. συνεχίζει λικνίζονται μετὰ τὸ ηλύνειν.

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμόν τοῦ ἀχύρου

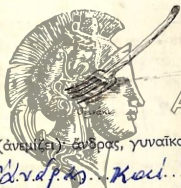
ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μα-
χαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην
καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἐξιμὸν τοῦτο... *ὁ ἐξιμῶν*

*τὸν καρπὸν... ἐξιμῶν... ἐξιμῶν... ἐξιμῶν... ἐξιμῶν...
ἐξιμῶν... ἐξιμῶν... ἐξιμῶν... ἐξιμῶν... ἐξιμῶν...
ἐξιμῶν... ἐξιμῶν... ἐξιμῶν... ἐξιμῶν... ἐξιμῶν...
ἐξιμῶν... ἐξιμῶν... ἐξιμῶν... ἐξιμῶν... ἐξιμῶν...*

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο
φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο...

*... λέγει... "δικριὰ...". μέχρι... ἐξ...
... ἀκριβοῦς... ἀκριβοῦς... ἀκριβοῦς... ἀκριβοῦς... ἀκριβοῦς...*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνέμιξαι) ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστῆς ἐπ' ἀμοιβῇ

... καὶ... ἀνδρῶν... καὶ... γυναικῶν...

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ
λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ (εἰς τινὰς τόπους καλοῦν-
ται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοῦς κο-
τύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἄλ-
νισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ

*... λέγονται... καὶ... ἀνδρῶν... καὶ... γυναικῶν...
... καὶ... ἀνδρῶν... καὶ... γυναικῶν...*

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἄλ-
νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἄλωνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἰ

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 ηθίζεται τοῦτο .....

5) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ; .....

..... *ὡς διὰ τοῦ λιχνίσματος, μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν
 αὐτῶν... ἡ βολίστρη κ.τ.λ.* .....

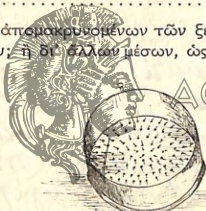
Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου; ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

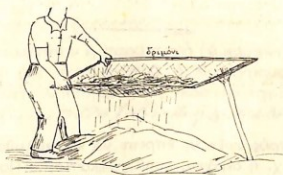
ΑΘΗΝΩΝ

κόσκινο παλιό δερμάτινο

κούρος ἢ ἀνυλός

νων μετὰ τὰς διαφόρων μεγεθῶν π.χ. μετὰ τὸ κόσκινο τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους: βολίστρη, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἡ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) .....

... Χρυσίμοιροί κεκορεσμένοι καὶ τὸ ὄρυμα φρονιμένοι τὸ ὄρυμα δὲ ὅπως καθεύδουσιν ἐδῶ .....

- 7) Ὄταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται ; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποῖα ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπτηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ; .....

Σχηματίζεται σωρὸς μετὰ τὴν ἵνα χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ καὶ ἐμπτηγνύεται κατόπιν ἐπὶ τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἴδιον ἐν συνεχείᾳ ὁμαλῶς τε καὶ τρυφῶς καὶ μετακινεῖται ἡ ἑνὶ τῷ ποσὶ κιν.

- 8) Ἀλλὰ ἔτι μὰ προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην. ....

γ'.1) Ποῖα ὀφειλάι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ὀλώνι ; π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποῖα ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστής εἰς τὸ ὀλώνι ; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγένετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

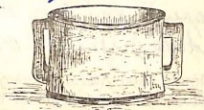

χωρητικότητα του εἰς ὀκάδας, εἰς κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).....

κατεβάρητα... ἐν τῷ... παπιά... ὁ... ἀφ' ὧν... μετρί-
βλην... ἐν... ἡ... οὐκ... καὶ... ἔπειτα... 20 ὀκάδες
καρπῶν... διὰ... ὑποφωτιστῶν... ἐν τῷ... σάμα... π...
ὑπὲρ... ἔπαιρξε... τὸ... μισό... καμ... καὶ τὸ... μισό
σιτῶν...

μισοκοίλε

κουπελός

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἁλώνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἀλκωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρον τῶν δημητριακῶν (ὄνομα,
χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτο-
γραφίας αὐτῶν) ... κατεβάρητα... ἡ... παπιά... ὁ...
μου... ὁ... ἀφ' ὧν... μετρί... 20 ὀκάδες...
καρπῶν... διὰ... ὑποφωτιστῶν... ἐν τῷ... σάμα... π...
ὑπὲρ... ἔπαιρξε... τὸ... μισό... καμ... καὶ τὸ... μισό
σιτῶν...

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ
ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκ-
κων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετι-
κὰς συνηθείας) ... ἐν τῷ... ὁ... οὐκ... καὶ... ἔπειτα... 20 ὀκάδες...
καρπῶν... διὰ... ὑποφωτιστῶν... ἐν τῷ... σάμα... π...
ὑπὲρ... ἔπαιρξε... τὸ... μισό... καμ... καὶ τὸ... μισό
σιτῶν...

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ
χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἁλώνι. Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; ... εἰς ἀγορὴν
 ὡς... καὶ περὶ... εἰς ἀγορὴν
 ἐν τῇ τῷ ἀγρῷ

- 5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
 θερισμοῦ ἀπὸ τούτους καλυτέρους στάχυς ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; ...

ἐκνήθω... καὶ... ἐν διάρκειαν τοῦ θερι-
 σμοῦ... ἀπὸ τῶν καλυτέρων... στάχυς...
 ἀπὸ... ἀπὸ... ἀπὸ... ἀπὸ... ἀπὸ...

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
 σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύων,
 τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται.
 πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσου χρόνον ; ...

Δ'. ΕΘΕΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
 τόπον σας ἀναμμὰ φωτιάς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
 γέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
 τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Πυραὶ δὲν ἀνάγονται καὶ καθαίρου

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; ...

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αυτή ; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.).....

β'. 1) Ποιοι ανάπτουν την πυράν' παιδιά, ήλικιωμένοι, ποιος άλλος ; ....

2) Ποιος ή ποιοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διά την πυράν.
Τὰ κλέπτουν ; "Αν ναί, από ποιον μέρος ; .....

3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερώς)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποίαι αί συνήθειαι εις κάθε τόπον διά κάθε πυράν ;

1) Προσευχαί, διάφοροι έπικλήσεις, ζόρκια, άσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικά κείμενα .....

2) Πηδήματα, χοροί γύρω από την πυράν. (Περιγραφή λεπτομερής)

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.) ....

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς) .....

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἔθιμου εἰς τὸν τόπον σας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΣΥΛΛΟΓΗ
Λαογραφικῆς
Τυπικῆς.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

20

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΣΥΛΛΟΓΗ

Λογογραφικῶν ὑμνικῶν, ἀναιχερομένων εἰς
ἑρωτικὰς τοῦ συνυμνέοντος

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ.

Τοῦ κέντρου ἑρώτων τοῦ ἑρ. λαοφ. τῆς Ἀκαδ. Ἀθην.

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟΤΟΥ 1920.

- 1) Ἡ τοποθεσία "στάθαικα" ἡμέραν
δύο κολληγέται. ἔχει μεταβληθῇ
εἰς βοσκόμενον ἀπὸ τοῦ 1920.

Οἱ ἄλλοι τοποθετούντες αἰς κοί-
τῳ.

- 2) Τὰ "χοτένια" τὰ εἶχαν οἱ
Τούρκοι. Ὅταν ἔφυγαν, εἶς ἕνα γε-
φράκι τὸ ἐγώρησεν ὁ Μπέης εἰς
τὸν Γεώργιον Κοροβάκη, κατὰ τὸν
Νεοχωρίου. Ὁ Μπέης αὐτοῦ μόν-
ον αὐτό τὸ γεφράκι εἶχε. ≠

Ἄλλος Μπέης εἶχε ἄλλο γεφράκι
συναχόμενον με' αὐτὸ τὸ ὄχημα ἐφθ-
νε μέχρι τῆς τοποθεσίας "ἐρωσχυρό".

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Αὐτὸ τὸ γινώσκουσιν εἰς τὸ μοναστήρι
τῆς Ταταίρας (Τριπόταμος).

Δηλαδή ὁ ἕνας εἶχε ἀπὸ τὴν τοπο-
θεσίαν "Θυκόμενα" μέχρι τὸν "Ἄγιον
Νικόλαον" καὶ ὁ ἄλλος ἀπὸ τὴν τοπο-
θεσίαν "Θυκόμενα" μέχρι τὴν το-
ποθεσίαν "Βροδγυρόν".

Αὐτοὶ οἱ δύο τοποθεσίαι ἀποτεροῦν
μὴν μιστὴν τοποθεσίαν τοῦ γινώσκου

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

"Χοσένια".
Σήμερα τὰ "Χοσένια", ἔβιναν ἡ
γίμνη τῶν κρεμαστῶν (Απελῶν).

γ. 1) Ἡ ὡς ἂν τοποθεσία "Χοσένια",
σήμερα ἐκκαλύπτει ἀπὸ τὴν γίμνη
τῶν κρεμαστῶν καὶ δι' αὐτὸ ὄρα
ἐξηνίσθησαν.

Πρὶν γίνη ἡ γίμνη τὸ τοιφεῖκι
τοῦ μοναστηρίου τὸ εἶχαν ὀνομαζό-
ναι διάφοροι βράχοι καὶ ἐπλη-
ρύναν τὸ 1/3 τοῦ εἰσοδήματος.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Αὐτοὶ εἶναι:

- 1) Κωνσταντῖνος Μητταίου ἀπ' τὸ Κερασοχώρι.
- 2) Ανδρέας Καραγιάννης ἀπ' τὸ Κερασοχώρι
- 3) Αποστολόπουλος Γεώργιος ἀπὸ τὸν Μεσοῖο Μορφωτὰ
- 4) Αθανάσιος Χορογράφος ἀπ' τὸν Τριπόταμο
- 5) Ρίτος Μιχαήλης ἀπ' τὸ Κερασοχώρι καὶ ὁ Εὐστάθιος Ζαχαριάδης ἀπ' τὸ Κερασοχώρι

Τὸς 6 συλλογῆς: Νεοχώριον - Κερασοχωρίου Εὐρυτανίας.

Ὄνομα Πρωτοφροντοῦ: Γεώργιος

Ἐλάννημον " : Κοροβάκης

Ἑλκιά " : FF ἔλιν

Γραμμὴ καὶ γράμματα : Τρίτης Δημοτικῆς

χωρίον γεννήσεως : Νεοχώριον

[Γεώργιος Χαρ. Λιάκου, διδάσκαλος.

Ἡ συλλογὴ γράμματα ἀπὸ 26-27 Δεκεμβρίου 1969].

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

66. 1) Τό ξύλινον ἄροτρον κατεσκευ-
 ἄσθητο ἀπὸ γεωργοῦς καὶ ἐβύρε-
 το ἀπὸ βοῦδαι.

2) ἤκτο τὸ ἄροτρον ὅπως εἶκο-
 αῖνται εἰς τὸ ἐρωτηματολό-
 γιον. Σήμερον ὅμως χρηθεῖμο-
 λοῖται καὶ τὸ ἄρτρον.

3) ἡ μορφή τοῦ παλαιῦ ξυλίνου
 ἄροτρον ἦτο ἡ ἐξής:

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

4. Πάντοτε ήτο ίδιο δι' όρα τά
είδη των χωραφιών. Σήμερα όμως
χρησιμοποιείται τό άκέρει. Τό
παλαιο όμως του ντίου είναι
όπως αυτό που είχαν εις τά ξύλινα

7. Μεταξύ των εργαλείων δια-
τήν κατασκευήν και επιδιόρθω-
σιν του άρόσου ήτο τό τομαχι-
ρι (κοπίδι για τρίπες), τό περισ-
παρίονο και ή αρίδα.

8. - Χρησιμοποιούντο δύο βούς. Απ'
τό 1925 χρησιμοποιούνται και
ήμίνοι.

9. - Ανοικτός ο πυλός. Σήμερα
δέν χρησιμοποιείται ποισόρον
ο πυλός. Αλλαιότεροι ή γείρα
ώπληετο από δύο μέρη τά οποία
διεστέφανοντο ως τό αάτω μέρος.
Τό ένα σιέχοντο ως τούτων ήν
όποιαν είχαν τό άλλο

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

10.- Σχεδιάζονται τμήματα του ερωτηματολογίου.

11.- Α Γράφει.

12.- Λεωτά το 1950.

Το γέφυρο γίνεται ως εξής: Είς
το γαμμό βάτομε μία παιδαγωγία
Αυτή έχει δύο δυνάμεις μία δεξιά
και μία αριστερά, οι οποίες διέ-
χουν το γαμμό από βλακεία.

Τα στοιχεία εφόδισμα μέρος διανομής
μέ γαμμό στις δυνάμεις του γαμμού
του. Το γαμμού είναι ζύ-
γιστο (μύον οι δυνάμεις είναι
συνεργείες) και γαμμού
εφόδισμα του γαμμού.

Γ.- α. Έγινε το πείραγμα άνδρες υδίου.

β) 1.- Βάτομε επάνω εφόδισμα το
γυμνάσιο. Αυτός έχει γαμμού και το
έναν γαμμού και μία το άλλο.
Λεωτά βάτομε το γαμμού που
έχει το άλλο και το γαμμού

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

7

ὁ ὁ ἀβυσσὸς τοῦ θυμοῦ

linhas fujão = 6 pedaleiras.

2. - 05 10 07 - 12.

3. - λέει ἔχονται τὰς ἐνομίαν τὰ ἄλλα
"ἔχουν βροχὴ εἰς τὰ νεύματα τῶν
βροχίων.

4. - Kart' vid'el'nyy spetsialist.

5. - Στοιχεία με ενδιαφέροντα εκπαιδευτικού

8) 2- ⁷αλφ. ~~λέ~~ πο τωπι. Κουδατερο
δυσ η τρις γαρ ες τω αημεν,
γυρισεν, σπορα.

4.- Πά το παραπάνω αρξώνε-
τό το φρεβάρει μεν' εβέρ-
γυρο τον Μάϊου.

7. Τα γαβρία τα ³¹ οβερρα οτα
nuraτα.

8.- Ηρά "χορεύει" και ήταν πο-
λυτικά εστέρντο και ζιγυλ-
λο

9. - 2^e joûres. Nitayan 2nd

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

5 σπόρους σε κάθε μία και
μία κοπριά

Τόπος βολής : Νεοχώριον
Καραχωρίς Εύρωτανης.

Όνομα πληροφόρητου : Παύλος

Επωνυμια : Γεωργίου

Ηλικία : 70

Γραμματική γνώσις : Τρίτης δημοτικής.

Χωρίον γεννήσεως : Νεοχώριον.

[Γεννήθη Χώρας Λοκκού Δοχειακής.
Η βολή έγινε στο χωριό 7-18 Λοκκού
ριου 1970].

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Β' ΘΕΡΙΣΜΟΣ

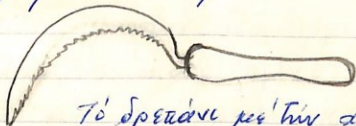
α'. Κρηναία Θερисμός.

1) Με' εδονιώτο δρεπάνι ἀγρό παλαιά. Τοῦτο διατηρεῖται καὶ σήμερον ἀπολύτως ὁμοίον. Ἐτέρον εἶδους δρεπάνι δὲν χρησιμοποιοῦται.

2) Παλαιότερον με' "κραιδεύηρα" ἢ ὀρεία ἢ το ὀρίον μεγαλύτερα ἀγ' τὸ δρεπάνι. Σήμερον χρησιμοποιεῖται ἡ "κουβάρα".

3) Ἡ "κραιδεύηρα" ἔτο εδονιώτη. Ἡ "κουβάρα" ἔχει πύλην ὁμοίαν.

4) Ἡ χειρολαβὴ τοῦ δρεπανίου ἔτο ξύρινη ὑγρήματος κυλινδρική, με' καί-
γρωμα ὡς τὸ μέσον.

Τὸ δρεπάνι με' τὴν χειρολαβήν του.

β'. Θερισμός τέων Σημυτριάων.

1) "Ὅλα τὰ Σημυτριάωνά ἐθερίτοντο

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

εἰς ὕψος 0,50 τοῦ μέρους περίπου ἐξ
τοῦ ἐδάφους.

2) Ἐργάζονται "σταχυοροχήματα". Τὴν
ἰδίαν ἐνομασίαν διατηροῦν καὶ ἡ-
μέραν.

4) Τοποθετοῦνται πολλὰ ὄμοια: 20-30
περίπου. Ἡ κεφαλή τῶν σταχυῶν
ἐδρίεωτο πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν.
Τὸ ὕδριο γίνεται καὶ σήμερον.

5) Ὅσον δεδοτὴν γέγονται "ἀφ' αὐτῆς"
γ' - Οἱ περιτριβέντες

2) Οἱ κῆποι καὶ παλαιότεροι καὶ ἀήμεροι
ἀλμυροποιοῦντο κατὰ τὸν περιτριβέντα.
Εἰς τὴν περίτρωσιν αὐτὴν παρείχετο
ὕψος τοῦ ἰδιοκλήτου εἰς τοὺς βενδούντας
μόνον γὰρ τὸν. Εἰς περίτρωσιν δὲ
ἀμειβῆς, αὐτὴ ἐγένετο εἰς εἶδος.
Τὸ αὐτὸ διατηρεῖται καὶ ἡμέραν

3) Δὲν ἔφερον εἰς τὰς χεῖρας, καθότι
ἡ ἐργασία τοῦ περιτριβέντος ἔτο ἐντομος

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

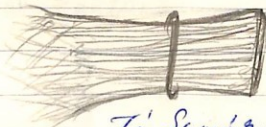
ΑΘΗΝΩΝ

και δὲν ἤηρχε περίηλωσις νά
παῖδουν τι, ἢ νά ἔρχετο μεγάλη κό-
πωση εἰς τοὺς περιεταίς.

4) ἔδιδον προεσχῇ. ὁ περιεταίς ἔπρεπε
νά ἀρχίσκῃ τοῖς ἡμέραις δευτέραν
ἢ τετάρτην ἢ παρασκευὴν.
Ἄρχην ἡμέραν δὲν ἤρχιζε. Κηρύττει
τοῦτο ἱσχυρὸν ἔθιμον.

6) ἔδω δὲν ἀφίενον μόνον εἰς
ἐλπίσιν γίνεσθαι σταυρὸς μετὰ σταυρῶν.
8) Τὸ δέμας (δεματιάσμα) τῶν σταυρῶν.

2) Εἰς περιελώσεις ἀνάγκης τὸ δέμας
ἐγίνετο μετὰ "δεματικά" τὰ ὁποῖα ἐγί-
νοντο μετὰ τοῦ ἴδιου τοῦ σιδήρου.

Τὸ δέμας δεμένο μετὰ "δε-
ματικά" ἀπὸ τοῦ ἴδιου τοῦ σιδήρου.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

3) Συνενώνοντο εις υφιστάμενον σπυρίον
 τοῦ αὐτοῦ ἀπὸ 10-15 περίην καὶ ἐβή-
 νοντο ὄρδια πρὸ ἐναι δίπρα εἰς ἄλλο.
 Πολλὰς φορές συνενώνοντο ὅρα
 εἰς τὸ αὐτὸ μέρος τοῦ χωραφίου καὶ
 σχηματίζουν δηνιωνία. Αὐτὸ γίνεται
 ἀπὸ πρὸ ἔτος 1950 περίην ὅρου ὃ
 δηνιωνίος ἔρχεται καὶ γίνεται καὶ
 μετὰ τὴν δηνιωνιαν μηχανάν.

Ε'. Συμμοριδὴ τῶν γεωργῶν.

1) ἀπὸ τοῦ ἔτους 1930 περίην.

2) ἄρην τοῦ ὅτι τὸ ἔσθραος εἶναι ἀνώ-
 μαλον ἢ ἐξ αἰτίας τῶν γεωργῶν
 γίνεται μετὰ τοῦ σπυρίου καὶ ὅχι
 μετὰ τοῦ ἄρτου.

Τὸ σπυρίον ἐξ αἰτίας τῶν γεωργῶν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Γ' ΑΛΘΝΙΣΜΟΣ

2) Παισιότερον συνευφρόνουντο εἰς τὸ
 ἄλωνα καὶ ὅλον ὄμιον ἤρχετο νὰ
 δινεταί ὁ δαυτισμός καὶ μετὰ τὴν ἀ-
 λωνοδική μηχανή, ἡ αὐτοκίνητος
 δινεταί καὶ ἔτι τόσον εἰς τὸ χω-
 ράρι.

3) Τὸ ἦρχε παισιότερον ἄλωνα εἰς
 τὸ ὄμιον ἐγένετο τὸ ἀλωνισμα τὴν
 δαυτισμοῦ καὶ μετὰ τὴν αὐτοκί-
 ητος τοῦ παισιότερου ὄμιου καὶ ἔτι
 τὴν μέρον τὸ ἄλωνα ἀπὸ τὸν ἄλωνα
 ὁπότεως ἀρτιομοροειδοῦς γόρῳ
 τοῦ ὅτι ἔρχονται οἱ ἀλωνοδικές
 μηχανές.

8) Τὸ αὐτοκίνητο εἶνα μέρος εἰς τὸν ὄμιον
 καὶ ἔρχετο μετὰ τὴν αὐτοκί-
 ητος τοῦ παισιότερου ὄμιου καὶ ἔτι
 τὴν μέρον τὸ ἄλωνα ἀπὸ τὸν ἄλωνα
 ὁπότεως ἀρτιομοροειδοῦς γόρῳ
 τοῦ ὅτι ἔρχονται οἱ ἀλωνοδικές
 μηχανές.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

πυράκωνον ἢ ἐθισμένη ἐγένετο μόνον
 διὰ τοῦ καθαρισμοῦ του καὶ τῆς ἐπι-
 διορθώσεως ὅπου ἐχρειάσθητο διὰ
 πλαιῶν εἰδικῶν πρὸς τοῦτο.

9) Ἐπρεπε ν' ἀρχίσῃ τὰς μετεμβρι-
 νας ὥρας τῶν ἡμερῶν δουλέας,
 Τροίτης καὶ Παρασκευῆς.

10) Τὰ δευτέρω κατασκευάσθητο ὅπου
 γύρω εἰς τὸν ἀνωτέρωτον εἰς σχῆμα
 κυκλικόν, ὃ ἀνωτέρωτος ὀνομάζεται
 "ὄριον".

11) β) Το γέννημα τῶν ἡγῶν
 ἢ τῶν μουχαριῶν ἐγένετο ὡς ἑξῆς:
 Περνοῦσαν εἰς τὸ γαιμὸν τῶν ἑνα
 ὅπου τὸ ὅπου ἐδέναν εἰς τὸ
 κάτω μέρος. Τὸ ἄλλα ἦσαν δύο
 ἢ περισσότερα. Εἰς τὸ μέρος
 ὅπου ἐδένετο τὸ ὅπου τῶν
 τεχνημαζιγῶν δηλαδὴ. Ἀπὸ τῆς
 δηλείας αὐτῆς γεννάει μετὰ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γο σχοινί τὸ ὁποῖον συνδέει
τὰ γὰρ μεταξύ των μὲ τὸ ἑνάτω
ἄκρον ἡνὶ πὸ ἄλλο δένειται ἐν
τὸν δυνάμειον " τριπύρ".

β. Λίχνισμα.

- 1) Κοιρῶνται τὸ ἡνὶον εἰς τὸ
μέσον τοῦ σωροῦ καὶ ἀπορογι-
τῶσαι πόδες " καίδες" εἶναι ἡ
οἷα ὡς ἐξήρθε ἀφ' ἡνὶον ἀπὸ
τὸ ἡνὶον μέρος ἀπὸ τὸ
σημεῖο ἡνὶ ἡνὶον τὸ ἡνὶον
ἐκ τοῦ σωροῦ, 18 τοῦ μέτρου
(ὅπου ἑνὰ δίμοιρο) καὶ ἡνὶον
καὶ πρὸς τὰ κάτω μέρειν γὰ
οὕτως πόδες φορὸς χωράει ὃ
ἀντίχειρ μέχρι τοῦ κάτω ἄκρου
τοῦ ἡνὶον. Τόδες ἀπὸ τὸν " καίδες"
ἀπορογίτουν ὅτι εἶναι ὃ καρπὸς.
(ἑνὴς καίδες (κουβάς) = 30 ὀκάδες).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Β' ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΠΕΡΙΦ. ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ
37

Ἐν Νέοχωρίῳ τῇ 15-2-1970

Θέμα: "Αποστολή ἐντύπου βραβειατο-
ρίου λαογρ. ἔργου μετὰ σχετικού
χειρογράφου βιβρίου!"

Πρὸς
Τὸ Κέντρον Εὐρώπης τῆς Ἑλληνικῆς Λαογραφίας
τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν.

Εἰς Ἀθήνας.

(Διὰ τοῦ κ' ἑορθίου Β' ἑκπαίτης Περιφ. Εὐρυτανίας)

"Ἐσχάτως τὴν ταχυντὴν, ἐν ἀντικείμεν τῆς ἐγ' ἑορθ. Πρωτ. 2719/
25-11-69, διαταγῆς τοῦ Πρυτάνεου καὶ ἑορθ. ἀρχ. ἀποστολῆς
ἐκπαιδευτῶν Β' Περιφ. Εὐρυτανίας, ἡ ἀποστολὴ μετὰ
συναρμώδους ἐντύπου βραβειατολογίου περὶ τοῦ ἐν
παραδόσει λαογρ. βίου καὶ τῶν κατ' ἔθνη γυναικῶν
ἡμετέρου χωρίου Νέοχωρίου μετὰ σχετικού χειρογράφου
βιβρίου δέοντος συμπληρωμένα, διὰ τὰ
καὶ ὑμῶς.

Λογὰ ταύτης

Ἀντὶς τοῦ ἑορθίου

ΙΩΑΝΝΗΣ ΛΙΑΚΟΥ
ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΣ